

„Gyönyörűséges élettel ajándékozott meg a Teremtő”

BÚCSÚ Bessenyei Ferencről

TIHANYI PÉTER

Bessenyei Ferenc – kétszeres Kossuth – díjas érdemes és kiváló művész, a nemzet színésze – 1919. február 10-én született Hódmezővásárhelyen. 1950-ben szerződött a Nemzeti Színházhoz, ahol rövid időn belül magáénak tudhatta a vezető férfi színészi szerepet. 1960-tól átszerződött a Madáchba, majd 1981-ben a Nemzeti Színházból ment nyugdíjba.

Szerepeire, alakításaira visszatekintve igaznak tűnik, amit sokszor mondott: „Harminc évig én voltam a Nemzeti Színház.”

Volt Bánk és Lear, Othello és Ádám, Peer Gynt és Kossuth, Görgey és Dózsa. Eljátszotta Németh László híres hőseit, Széchenyit és Galileit. De nemcsak drámai hős volt, igazi komédiás is. Humora és muzikalitása is briliáns, élettel teli és emberszabású volt. Játszotta többek között Ferkót a Csárdás királynőből, Tevjét a Hegedűs a háztetőnből, és Higginst a Pygmalionból. Körülbelül száz filmnek és tévéjátéknak volt a főszereplője. Utolsó színházi szerepe Pósalaky úr volt a Pál utcai fiúkból. 1994-ben a Magyar Köztársaság Érdemrend középkeresztjével tüntették ki. 2004-ben – nyolcvanötödik születésnapján – szülővárosának díszpolgárává választották. Utolsó éveit lajosmizsei tanyáján töltötte felesége társaságában. Sokszor adott interjút a Heteknek. Az ő gondolataival búcsúzunk tőle:

„Szeretnék úgy belealudni a semmibe. Vagy éppen hogy a valamibe?” – kérdezte, s aztán elment.
De most végleg

Fotó: Somorjai L.

Gyönyörűséges élettel ajándékozott meg a Teremtő. Remekművek társaságában, nagyszerű emberek és klassz pajtások között élhettem. Vacak emberekkel soha nem paroláztam. Minden, amit csináltam, az valahogy egy fejjel nagyobb volt nálam. En valahogy egy kicsit mindig is gigantomániás voltam. Mindent kipróbáltam a színpadon, ami szép, ami nagyszerű, ami emberfeletti volt. Ötven éven keresztül napi húsz órai készenléti állapottal dolgoztam azon, hogyan tudnám az írók által rám bízott gondolatokat úgy elmondani, úgy „beleégetni” a nézők szívébe, hogy azt soha ne felejtsek el.

Mikor a Nemzetiben először eljátszottam az Othellót, Szörényi Éva volt a Desdemona, Ma-

jor volt a Jágó. Gyönyörűségesen szép előadás volt. Boldogságosan szerettek az emberek, mert a szépségről, a győzelemről szólt, amit játszottam. Aztán húsz év múlva eljátszottam még egyszer az Othellót a Madáchban, akkor Huszti Peti volt a Jágó. És egyszer csak az emberek elkezdtek a Jágónak, a rossznak drukkolni, mert már Jágók ültek a nézőtérén. A gyűlöletet, a jellemtelen besúgást államvallássá tették, az egykor volt barátok árulókká lettek, és a Káinok Ábel jelmezében tetszelegtek. Így lehetett pár évtized alatt egy színház nézőterét lassan, de biztosan Jágókkal megtölteni.

Az emberbabából kiszedték a kócot, az olajat, és nem tud már égni, műanyagot, ócskaságokat tettek a helyére. Most minél va-

cakabb egy ember, minél több a szemét benne, annál nagyobb nyilvánosságot kap.

Azt mondják most, hogy egy új világban élünk. Lehet, de a franc se akar élni ebben az új világban. Nekem már mindegy, de mi lesz veletek, veletek mi lesz? Mostanában valahogy nincs programja az agyamnak. Néha úgy érzem, hogy útjában vagyok saját magamnak. Mintha kilógnék ebből a világból. Fölöslegesnek érzem magam, fölöslegesnek. Megöregedtünk mi vének, csak a híre maradt karunk erejének... Most hova, kinek nyújtsak be kegyelmi kérvényt? Napóleon is meghalt, szegénykém. Akkor majd pont én fogom megúszni? Szeretnék úgy belealudni a semmibe. Vagy éppen hogy a valamibe?

Kérdezte, s aztán elment. De most végleg.